

PRAVILA DUGOROČNE TRGOVINE

električnom energijom na berzanskom tržištu Crne Gore

Verzija 1.4

28/12/2022

Podgorica, Crna Gora

Na osnovu člana 21 stav 3 tačka 12 i člana 28 stav 10 Statuta „Berze električne energije“ d.o.o. Podgorica i člana 241c stav 4 i člana 94 stav 4 u vezi sa članom 129b stav 2 Zakona o energetici („Sl.list CG“ br. 5/16, br. 51/17 i br. 82/20), dana 28.12.2022. godine Odbor direktora, na predlog izvršnog direktora, većinom glasova donosi prečišćena

PRAVILA DUGOROČNE TRGOVINE NA BERZANSKOM TRŽIŠTU

Član 1

UVOD

- 1) Ovim pravilima definišu se i utvrđuju standardi i postupci trgovanja na dugoročnom tržištu električne energije (u daljem tekstu: Pravila).
- 2) Naručioци postupka nadmetanja za dugoročni profil energije (u daljem tekstu: Postupak) na osnovu svojih potreba definišu tačnu količinu energije, raspored i dužinu trajanja isporuke, posebno definisano za svaku trgovinu.
- 3) Količina energije može biti i varijabilni dijagram, što se posebno definiše kroz uslove predmetnog Postupka prilikom njegove objave.
- 4) Dijagrami profila isporuke u MWh po satu, koji odgovaraju partijama energije koja se trguje na dugoročnom tržištu, biće dostupni na internet stranici BELEN-a registrovanim učesnicima koji će biti kontaktirani putem elektronskih poziva ili putem sredstava elektronskog informisanja.

Član 2

TRGOVANJE NA DUGOROČNOM TRŽIŠTU

- 1) Trgovanje na dugoročnom tržištu se sprovodi u vidu organizovanja postupaka. Organizator postupka (u daljem tekstu: BELEN) će na svojoj internet stranici objaviti obavještenja o planiranom Postupku na dugoročnom tržištu električne energije najkasnije 2 dana prije realizacije samog Postupka.
- 2) BELEN će svojim aktivnostima garantovati transparentan, fer i nediskriminatorски proces, te da je cijena postignuta u Postupku najpovoljnija ponuđena, konačna i obavezujuća.
- 3) U Postupku mogu da učestvuju svi Ponuđači koji su registrovani na BELEN-ovom dugoročnom tržištu i to:
 - a) registrovani Učesnici koji su blagovremeno platili godišnju članarinu, mogu bez ograničenja učestvovati u svim postupcima organizovanim u toku kalendarske godine za koju je članarina plaćena i nemaju obavezu dostavljanja Zahtjeva za učestvovanje u pojedinačnom Postupku;
 - b) registrovani Učesnici koji nisu platili godišnju članarinu, mogu učestvovati isključivo kao ponuđači ukoliko dostave pravilno ispunjen Zahtjev za učestvovanje u Postupku i u skladu sa Iznosom naknada uplate naknadu za učestvovanje u pojedinačnom postupku prije sprovođenja istog.
- 4) U skladu sa ovim Pravilima, a po sprovedenom Postupku po svom zahtjevu, Naručilac postupka će sklopiti Odgovarajući ugovor o isporuci električne energije sa najpovoljnijim ponuđačem.

Član 3

PREDMET NADMETANJA

- 1) Predmet nadmetanja je trgovina dugoročnim profilom električne energije za period ne kraći od sedam dana.
- 2) Ukoliko je predmet Postupka nabavka električne energije shodno članu 241c stav 4 Zakona o energetici u postupku nabavke može da učestvuje samo Ponuđač koji:
 - a) ima potpisan ugovor o registraciji na dugoročnom tržištu;
 - b) ispunjava druge uslove predviđene od strane Naručioca pozivom za nadmetanje.
- 3) Postupak se sprovodi isključivo na zahtjev Naručioca u kom se precizno definiše tip trgovine (kupovina ili prodaja), količina energije i vremenski interval za koji se energija trguje.

Član 4

REGISTRACIJA U POSTUPKU NADMETANJA

- 1) Zahtjev za učestvovanje u pojedinačnom Postupku mora uključivati:
 - a) osnovne podatke o ponuđaču;
 - b) tražene dokaze o ispunjenju uslova koje propisuje član 3 stav 2;
 - c) na osnovu Poziva za nadmetanje, naznaku na koji Postupak se predmetni Zahtjev za učestvovanje odnosi.
- 2) BELEN će izvršiti provjeru Zahtjeva za učestvovanje u Postupku svih učesnika koji su se kvalifikovali i po primanju istog obavijestiti o valjanosti kontakt osobu ponuđača putem elektronske pošte.
- 3) Na obavještenje BELEN-a o nevaljanosti Zahtjeva za učestvovanje u Postupku ponuđač nema pravo prigovora.
- 4) Učešće na Postupcima je otvoreno za sve ponuđače koji su ispunili uslove iz stava 1 odnosno čiji je zahtjev potvrđen u skladu sa stavom 2 ovog člana, kao i za Učesnike koji su platili godišnju/višegodišnju članarinu, te nemaju obavezu dostavljanja Zahtjeva za učestvovanje. Nakon potvrđenog prava za učešće u Postupku, BELEN će poslati ponuđačima instrukcije o načinu predaje ponuda koje će učestvovati u predmetnom nadmetanju.

Član 5

TEHNIČKA SPECIFIKACIJA PREDMETA NADMETANJA

- 1) Ponuđač može ponuditi i snagu manju od snage za koju se sprovodi postupak, ali ne manju od 1 MWh/h.
- 2) Ponuđena snaga mora biti zaokružena na cijeli broj (1 MWh/h) i odnositi se na cijeli period isporuke.
- 3) Snaga isporuke, profil, vremenski period isporuke koji su predmet Postupka će biti objavljeni minimalno dva (2) radna dana prije Postupka na internet stranici BELEN-a. BELEN će takođe dostaviti obavještenja slanjem elektronske pošte na adrese koje se nalaze na spisku registrovanih Učesnika.
- 4) Ukoliko nije specifično naglašeno drugačije kroz objavu Postupka, ostali detalji vezani za tehničku specifikaciju predmeta Postupka biće u skladu sa Specifikacijom proizvoda koju objavljuje BELEN

na svojoj internet stranici.

Član 6

POVJERLJIVOST PODATAKA

- 1) BELEN će u svojoj bazi podataka voditi evidenciju Učesnika i ugovorenih Postupaka.
- 2) Podaci o Učesnicima tretiraće se kao povjerljivi i biće korišćeni za realizaciju ugovornih obaveza. Istorijski pregled podataka o Postupcima i cijene postignute na njima biće dostupne na uvid svim Učesnicima.
- 3) Na osnovu odredbi ovih Pravila, BELEN će osigurati da ni jedna treća strana ne dobije pristup ili saznanja o pitanjima koja se odnose na poslovanje ili lične podatke Naručilaca i Ponuđača koje je BELEN saznao kroz registracije i transakcije, te neće iskoristiti takve informacije u bilo koje druge svrhe osim onih koje se odnose na aktivnosti povezane sa ovim postupkom.
- 4) Na osnovu odredbi ovih Pravila, Naručioi i Ponuđači se obavezuju da ni u jednom trenutku neće otkriti bilo kojoj osobi povjerljive informacije koje se odnose na poslovanje, poslove, kupce ili klijente BELEN-a.

Član 7

SPROVOĐENJE POSTUPKA

- 1) Naručioi postupka na osnovu svojih potreba definišu tačnu količinu energije, raspored i dužinu trajanja isporuke, posebno definisano za svaku trgovinu. Tako definisan Nalog se dostavlja BELEN-u kroz Zahtjev za organizovanje Postupka i postaje predmet nadmetanja u skladu sa tačkama 5 i 6 ovog Zahtjeva.
- 2) Postupak će se održati najranije dva (2) radna dana nakon obavještenja o početku Postupka i objave na BELEN-ovoj internet stranici, te dostavom obavještenja elektronskim putem (e-mail) Ponuđačima koji su se kvalifikovali.
- 3) Nalog za kupovinu ili prodaju mora da ima jasno definisanu cijenu koju Učesnik podnosi za predmet nadmetanja:
 - a) cijene se izražavaju u apsolutnom iznosu u EUR/MWh, bez PDV-a zaokružene na dva decimalna mjesta;
 - b) cijene sadrže sve troškove nastale do mjesta isporuke;
 - c) jedinične cijene bez PDV-a su nepromjenjive tokom trajanja ugovora;
 - d) Ponuđači snose sve troškove, poreze i sva davanja nastala u vezi s isporukom električne energije do mjesta isporuke.
- 4) Nalozi se dostavljaju na način propisan u obavještenju o organizovanom Postupku.
- 5) Nalozi dostavljeni van propisanog vremena definisanog od strane Naručioca poziva biće nevažeći.
- 6) Ponuđač dostavljanjem Naloga prihvata predloženi tekst Odgovarajućeg ugovora.
- 7) Nalozi koji ispunjavaju uslove iz stava 3 i stava 4 ovog člana biće upisani u listu Naloga. Rangiranje Naloga vrši se po kriterijumu najpovoljnije cijene, odnosno Nalog sa najnižom cijenom je prvorangirani na listi u slučaju kupovine, dok je Nalog sa najvišom cijenom prvorangirani u slučaju prodaje.

- 8) Ako su tokom Postupka primljeni Nalozi za ukupnu količinu MWh/h koje su sumarno manje ili jednake traženoj količini MWh/h za nadmetanje po grupi, tada će svi Nalozi biti prihvaćeni po cijenama iz Naloga.
- 9) Ako su tokom Postupka primljeni Nalozi za količinu MWh/h koja je veća od tražene količine MWh/h po grupi, tada se primjenjuje sljedeće pravilo:
 - a) U slučaju kupovine, Nalozi se prihvataju po cijeni prema redosljedu Naloga, od Naloga s nižom cijenom prema Nalozima s višom cijenom, sve dok se ne popuni cjelokupna količina MWh/h tražena na nadmetanju. Ako je količina posljednjeg Naloga u redosljedu Naloga koji se prihvataju veća od preostale količine MWh/h tražene na nadmetanju, tada se takav Nalog prihvata samo u dijelu koji se odnosi na preostalu količinu energije tražene na nadmetanju koja je ostala raspoloživa za raspodjelu nakon prihvatanja Naloga s nižom cijenom u redosljedu Naloga u odnosu na takav Nalog.
 - b) U slučaju prodaje, Nalozi se prihvataju po cijeni prema redosljedu Naloga, od Naloga s višom cijenom prema Nalozima s nižom cijenom, sve dok se ne popuni cjelokupna količina MWh/h tražena na nadmetanju. Ako je količina posljednjeg Naloga u redosljedu Naloga koji se prihvataju veća od preostale količine MWh/h tražene na nadmetanju, tada se takav Nalog prihvata samo u dijelu koji se odnosi na preostalu količinu energije tražene na nadmetanju koja je ostala raspoloživa za raspodjelu nakon prihvatanja Naloga s višom cijenom u redosljedu Naloga u odnosu na takav Nalog.
 - c) Ukoliko su dva (2) ili više učesnika Postupka dostavili valjane Naloge s istom cijenom iz Naloga, koji premašuju ukupno zahtijevanu odnosno preostalu količinu MWh/h traženu u Postupku, sistem selektuje Nalog za preostalu količinu MWh/h na način da prednost imaju Nalozi onih ponuđača s ranijim vremenom pristizanja na osnovu digitalnog vremenskog zapisa dolaska Naloga.
- 10) Nalozi moraju biti valjani do isteka roka za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude definisanog u pozivu Naručioca.
- 11) BELEN sprovodi i nadgleda proces trgovanja te osigurava da se isti sprovodi u skladu sa ovim Pravilima.
- 12) Za sprovođenje trgovanja u Postupcima na dugoročnom tržištu električne energije, BELEN naplaćuje Učesnicima Naknadu koja se definiše Iznosom naknada.
- 13) Naknada se obračunava za Ugovoreni volumen trgovine koji se ostvari u toku Postupka i naplaćuje se Naručiocu i Ponuđaču.
- 14) Količinsko usaglašavanje izvršiće se na mjesečnom nivou sa Naručiocem i Ponuđačem, te na osnovu usaglašanih količina ukoliko je došlo do odstupanja u odnosu na ugovorenu količinu, biće izvršena korekcija fakturisane Naknade u odnosu na isporučenu količinu energije prijavljenu u voznim redovima (D-1). U slučaju kada je prijavljena količina energije veća od ugovorene količine izdaje se dodatna faktura u iznosu razlike između prijavljene i ugovorene količine energije, a kada je prijavljena količina manja od ugovorene količine izdaje se knjižno odobrenje u iznosu razlike između prijavljene i ugovorene količine energije.

Član 8

PODNOŠENJE NALOGA U SLUČAJU TEHNIČKIH PROBLEMA

- 1) Učesnik koji želi da unese ili izmijeni Nalog, a nema mogućnost da to uradi putem elektronske platforme BELEN-a, dužan je da o takvom zahtjevu što je prije moguće obavijesti BELEN putem

elektronske pošte.

- 2) Svaki Nalog predat na ovaj način će se smatrati validnim ako je predat ne kasnije od 30 minuta prije Zatvaranja kapije za predmetni Proizvod. Takav Nalog dobija vremensku oznaku trenutka neposrednog unosa u elektronsku platformu.

Član 9

PONIŠTENJE NALOGA

- 1) Učesnik koji želi da poništi Nalog zbog greške, a nema mogućnost da to uradi putem elektronske platforme BELEN-a, dužan je da o takvom zahtjevu obavijesti BELEN putem elektronske pošte što je prije moguće i ne kasnije od 15 minuta nakon podnošenja takvog Naloga.
- 2) Isključeno je svako pozivanje na Grešku u trgovanju u odnosu na Nalog te će se svaki zahtjev za poništenje Naloga smatrati nevažećim ako je:
 - a) zahtjev predat poslije roka iznesenog u stavu 1 ovog člana;
 - b) zahtjev predat kasnije od trideset (30) minuta prije Zatvaranja kapija za predmetni Proizvod.
- 3) Prilikom poništenja Naloga i predaje novog Naloga, vrijeme u kojem je predat inicijalni Nalog neće biti rezervirano za Učesnika koji zahtijeva poništenje, nego će biti poništeno iz spiska predatih Naloga i vrijeme predaje novog Naloga će se smatrati relevantnim za tog Učesnika.

Član 10

ZAVRŠETAK I OBJAVA REZULTATA POSTUPKA

- 1) Listu Naloga BELEN dostavlja Naručiocu postupka i Ponuđačima putem elektronske pošte upućene na adrese naznačene u Zahtjevima za registraciju, najkasnije u roku propisanom u pozivu za nadmetanje.
- 2) Naručilac postupka će o konačnoj odluci o izboru najpovoljnije ponude obavijestiti BELEN elektronskom poštom, a BELEN će na adresu Ponuđača naznačenu u Zahtjevu za registraciju poslati obavještenje o ishodu Postupka po isteku roka za donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude. Ponuđač ima obavezu da, bez odlaganja, potvrdi BELEN-u putem elektronske pošte da je primio obavještenje o konačnoj odluci. Ako BELEN ne primi potvrdu Ponuđača da je primio obavještenje o konačnoj odluci shodno ovom stavu, niti obavještenje Ponuđača da nije primio obavještenje o konačnoj odluci, smatraće se da je Ponuđač primio obavještenje o konačnoj odluci.
- 3) Naručioци postupka imaju pravo da u svakom trenutku i bez navođenja razloga ponište Postupak.
- 4) U slučaju da zbog bilo kog razloga Postupak ne uspije ili se ne održi, BELEN će na svojoj internet stranici objaviti datum i vrijeme novog Postupka.
- 5) U slučaju poništenja Postupka BELEN naplaćuje naknadu Naručiocu postupka u iznosu definisanom Iznosom naknada.

Član 11

ISKLUČENJE ODGOVORNOSTI

- 1) Naručioци postupka i BELEN neće biti odgovorni za bilo kakvu štetu koja proističe iz:

- a) nemogućnosti Ponuđača da učestvuje u Postupku, uključujući nemogućnost nastalu zbog tehničke neraspoloživosti;
 - b) zakašnjenja u predaji Naloga;
 - c) greške Ponuđača prilikom dostavljanja Naloga;
 - d) prekida, odlaganja, poništenja, ili proglašenja neuspješnog Postupka.
- 2) Ponuđači preuzimaju na sebe sve rizike i shodno članu 157 Zakona o obligacionim odnosima pristaju da Naručilac postupka ili BELEN ponište, proglase Postupak neuspjelim, odnosno prekinu ili odlože Postupak iz bilo kog razloga i bez navođenja razloga, uključujući neraspoloživost BELEN-a u bilo koje vrijeme i u tim slučajevima neće potraživati bilo kakvu nadoknadu štete koja bi Ponuđačima eventualno mogla usljed toga nastati.

Član 12

MJERODAVNO PRAVO, NADLEŽNOST

- 1) Za ova Pravila mjerodavno je pravo Crne Gore.
- 2) U slučaju spora u vezi s ovim Pravilima isti će se riješiti pred Privrednim sudom u Podgorici.
- 3) U slučaju nastanka spora zbog različitog tumačenja Pravila na engleskom jeziku, mjerodavan je tekst Pravila na crnogorskom jeziku.

Član 13

UGOVORNI ODNOSI

- 1) Naručilac postupka će s Ponuđačem/ima koji dostavi/e najpovoljniju ponudu/e potpisati Ugovor/e najkasnije u roku definisanom u pozivu Naručioca.
- 2) BELEN će Ugovor/e iz stava 1 ovog člana, ratifikovati nakon potpisivanja od strane Naručioca i ponuđača.
- 3) Ako Ponuđač/i, koji dostavi/e najpovoljniju ponudu/e, odustane/u od ponude u roku njene valjanosti ili odbije/u da potpiše/u Ugovor, Naručilac postupka može sklopiti ugovor sa sljedećim Ponuđačem/ima prema redosljedu na listi Naloga. Naručilac postupka ima pravo da sklopi ugovor sa svakim sljedećim Ponuđačem i u slučaju ako je ponuda pozvanog sljedećeg Ponuđača na listi Naloga istekla, a pozvani sljedeći Ponuđač sa liste Naloga pristaje da pod uslovima iz ponude na listi Naloga sklopi ugovor s Naručiocem postupka.
- 4) Dostavljanjem Naloga ne nastaje ugovorni odnos između Ponuđača i Naručioca postupka, te Naručilac postupka zadržava pravo da prihvati ili odbije bilo koju ponudu.
- 5) Dodatni uslovi Ugovornih odnosa mogu biti definisani kroz odgovarajući ugovor ili kroz uslove iz člana 3, stav 2, tačka b.

Član 14

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

- 1) Ova Pravila stupaju na snagu danom objavljivanja na internet stranici BELEN-a.

Prilozi – Prilog 1a: Zahtjev za učestvovanje u Postupku, Prilog 1b: Zahtjev za organizovanje Postupka